

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНІКИ
В СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Рівень освіти другий (магістерський)
Освітня програма Соціальна педагогіка
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні терапевтичні техніки в соціально-педагогічній діяльності
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 8 год. Практичні заняття – 22 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу: сформувати професійну компетентність майбутніх фахівців із соціальної роботи з використання різноманітних терапевтичних технік у роботі з дітьми, сім'ями, іншими категоріями клієнтів з метою адаптації, профілактики негативних явищ, корекції емоційних та поведінкових розладів, гармонізації внутрішнього стану клієнта, особистісного розвитку, формування здорової й творчої особистості тощо.

Завдання курсу:

- надати уявлення про соціотерапевтичний підхід в соціальній роботі;
- розкрити основні функції та переваги сучасних терапевтичних технік як найбільш екологічного методу взаємодії з клієнтом;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з процесуальними особливостями використання сучасних терапевтичних технік та специфікою проведення індивідуальної та групової терапії;
- ознайомити студентів з основними напрямками та видами сучасних терапевтичних технік, теоретико-практичними аспектами їхнього використання; техніками та прийомами, якими соціальний працівник може послуговуватися у професійній діяльності;
- ознайомити з технологією проведення окремих арттерапій (ізотерапія, бібліотерапія, казкотерапія, ігрова терапія, пісочна терапія, музикотерапія, танцювальна терапія, метафоричні асоціативні карти, фототерапія, мандалотерапія, дудлінг та зентангл).

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 6. Здатність впливати на подолання міжособистісних, внутрішньосімейних конфліктів, надавати необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, групам соціального ризику, дітям та підліткам, які потребують допомоги.

ФК 7. Здатність сприяти участі дітей та молоді у науковій, технічній, спортивній, художній творчості, суспільно корисній діяльності.

ФК 11. Здатність додержуватися педагогічної етики, вдосконалювати свій фаховий рівень, педагогічну майстерність.

Програмні результати навчання

ПРН 5. Проводити соціальну роботу щодо організації спілкування дітей, молоді, дорослих у громаді за місцем їх проживання.

ПРН 6. Вивчати, узагальнювати та впроваджувати в роботу нові методи навчання та виховання.

ПРН 9. Впливати на подолання міжособистісних, внутрішньосімейних конфліктів, надавати необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, групам соціального ризику, дітям та підліткам, які потребують допомоги.

ПРН 17. Додержуватися педагогічної етики, вдосконалювати свій фаховий рівень, педагогічну майстерність.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Поняття	Знати сутність поняття	2	Опрацювання

	«терапевтичні техніки», їхні сутність та класифікація. Сутність сучасних терапевтичних технік, їхнє значення для соціально-педагогічної діяльності.	«терапевтичні техніки», їхню класифікацію. Усвідомлювати значення сучасних терапевтичних технік для соціально-педагогічної діяльності.		лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Використання сучасних терапевтичних технік у процесі реалізації основних функцій соціального працівника.	Вміти застосовувати сучасні терапевтичні техніки у процесі реалізації основних функцій соціального працівника (діагностичної, прогностичної, організаційно-комунікативної, психокорекційної, соціально-педагогічної підтримки, психотерапевтичної, реабілітаційної, аніматорської, фасилітативної).	2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
3.	Сутність арттерапії та особливості проведення арттерапевтичного заняття.	Знати сутність арттерапії та особливості проведення заняття. Знати алгоритм проведення занять із арттерапії для різних категорій клієнтів.	4	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
4.	Образотворче мистецтво, колаж, орігамі, мандалотерапія, дудлінг та зентангл в соціальній роботі.	Вміти застосовувати засоби образотворчого мистецтва у роботі з різними категоріями клієнтів, проводити заняття з дудлінгу та зентанглу.	4	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
5.	Казкотерапія та пісочна терапія у	Вміти використовувати казку у просвітницькій	4	Опрацювання лекційного

	практиці соціальної роботи.	та профілактичній роботі; підбирати і проводити психокорекційні ігри.		матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
6.	Фототерапія та бібліотерапія в практиці соціальної роботи.	Вміти застосовувати фототерапію та бібліотерапію для вирішення особистих проблем клієнта; визначати можливі терапевтичні ефекти для кожного випадку застосування.	2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
7.	Соціотерапії, які використовують з лікувальною метою.	Вміти використовувати слово, невербальні умовні подразники, безпосереднє соціальне середовище, різні форми соціальної активності з метою зміни особи ставлення до себе, свого стану й оточення.	2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
8.	Музична та танцювальна терапії.	Вміти підбирати і застосовувати музичні твори для релаксації; використовувати потенціал танцю у роботі з різними категоріями клієнтів.	2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
9.	Іпотерапія, особливості її застосування.	Знати про лікувальні властивості іпотерапії, вміти визначати її можливі ефекти для дітей та дорослих.	2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
10.	Використання	Вміти застосовувати	2	Опрацювання

	сучасних терапевтичних технік у роботі з різними групами клієнтів.	сучасні терапевтичні техніки у роботі з різними групами клієнтів.		лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
11.	Індивідуальна та групова терапія, особливості застосування.	Знати особливості застосування індивідуальної та групової терапії, вміти проводити терапевтичні заняття з різними групами клієнтів.	2	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Сімейна терапія як одна з терапевтичних технік. Особливості сімейної терапії.	Вміти реалізувати сімейну терапію як різновид соціотерапевтичної допомоги.	2	Тести, питання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарські заняття	35
Контрольна робота	50
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Номер навчального заняття																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	0			0				0				0						0
Семінарські з-тя		5	5		5	5	5		5	5	5		5	5	5			35
Самостійна р-та																10		10
Індивідуальні завдання																5		5

Контрольна робота/Залік																50	50
Всього за заняття	Середнє арифметичне множимо на коефіцієнт 7														15	50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<i>Основна</i>	
<p>1. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посіб. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.</p> <p>2. Корпач Н. І. Арт-терапії у практиці соціального гувернера в умовах сім'ї. <i>Humanitas</i>. Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 1. С. 28–35.</p> <p>3. Корпач Н. І. Соціотерапевтичний підхід у соціальній роботі з дітьми та сім'єю, які опинились у складних життєвих обставинах // Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики : колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки / за редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. С. 271–300.</p> <p>4. Полторак Л. Ю. Арт-терапія в соціальній роботі : навч. посіб. Херсон : ФОП Грінь Д. С., 2014. 152 с.</p> <p>5. Сорока О. В. Арт-терапія: теорія і практика : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2014. 195 с.</p> <p>6. Федій О. А. Естетотерапія : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2012. 304 с.</p>	
<i>Додаткова</i>	
<p>1. Городиська В. В. Упровадження арт-терапії як інноваційної технології у дошкільних закладах освіти. <i>Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах</i>. 2020. № 69. Т. 1. С. 56–61.</p> <p>2. Докторович М. О., Рурик Г. Л., Хозраткулова І. А. Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога. Київ : Редакція загальнопедагогічних газет, 2014. 97 с.</p> <p>3. Замашкіна О. Д. Роль арт-терапевтичної роботи з підлітками, схильними до девіації. <i>PERSPECTIVES OF WORLD SCIENCE AND EDUCATION</i>. Осака, 2019. С. 211–219.</p> <p>4. Ільченко І. С. Арт-терапія : навч. посіб. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с.</p> <p>5. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 288 с.</p> <p>6. Михайлюк М. В. Арт-терапія як рушійний метод коригування девіантної поведінки підлітків. <i>Соціальна робота і сучасність: теорія та практика професійного й особистісного розвитку соціального працівника</i> :</p>	

матеріали Десятої Міжнародної науково-практичної конференції (18 грудня 2020 року, м. Київ) / КПІ ім. Ігоря Сікорського, ФСП, КФ. Київ : Ліра-К, 2020. С. 128–130.

7. Олійник І. В. Арт-терапія як одна з інноваційних психолого-педагогічних технологій у професійній діяльності соціальних працівників. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2018. Вип. 61. С. 208–213.

8. Опанасюк І. В. Використання арт-терапевтичних технологій у розвитку усвідомлення підлітками особистісного емоційного простору. *Психологія: реальність і перспективи* : зб. наук. праць. Рівне, 2023. Вип. 20. С. 135–143.

9. Притула О. А. Інтеграція арт-терапії при лікуванні посттравматичного стресового розладу. *Наукові перспективи*. 2023. № 7 (37). С. 683–693.

10. Скляр О. С. Арт-терапія як спосіб надання дітям психологічної допомоги в умовах воєнного стану (практичне застосування). *Особистість, суспільство, війна* : тези доп. учасників міжнар. психолог. форуму (м. Харків, 7 квіт. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2023. С. 199–202.

11. Сорока О. В., Калаур С. М. Потенціал арт-терапії в процесі формування позитивного інклюзивного освітнього середовища дошкільних навчальних закладів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Вип. 58–59. С. 207–215.

12. Федій О. А. Танцювальні засоби естетотерапії в професійній педагогічній діяльності. *Вища освіта України – Додаток 3, том V (12)*. 2008. Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». С. 601–608.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Надія Володимирівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+380969424163 nadiya.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна	Очікується, що студенти будуть дотримуватися
------------	--

доброчесність	принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Нова редакція Положення про запобігання академічному плагіату (pnu.edu.ua) Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (pnu.edu.ua)
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (pnu.edu.ua)
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Положення про організацію

	освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (pnu.edu.ua)
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p><i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus; безкоштовна освітня платформа Khan Academy; українська студія онлайн-освіти EdEra; онлайн-платформа Coursera.</p>

Викладач

Сабат Н. В.